

PM angående resultat av arkeologisk förundersökning inom RAÄ Lindberg 237/L1996:7433 och fastigheterna BLÄSHAMMAR 5:1, 2,8 och 3:2, Lindbergs socken, Varbergs kommun i Hallands län.

Undersökningsområdet var ca 38 000 m² stort och bestod av åkermark. Det låg ca 10–12 m över havet och sträckte sig i nordvästlig-sydöstlig riktning, längs en moränrygg/åsrygg och ryggens sydvästsluttning. Området var registrerat som en boplats (L1996:7433) efter att kulturlager och anläggningar hade påträffats där under en utredning 2013 (Hed Jakobsson).

Inom undersökningsområdet grävdes 75 sökschakt med en sammanlagd yta av ca 5200 m². Det motsvarade ca 13,7 % av undersökningsområdet. Utöver det grävdes ett tiotal djupschakt och i ett stråk på moränryggen genomfördes en riktad metalldetektering. Dessutom grävdes tre provrutor. I schakten framkom 60 anläggningar. Huvuddelen av anläggningarna utgjordes av härdar (33), som låg spridda på moränryggens högre delar. Därutöver framkom två kokgropar, två möjliga stolphål och 15 nedgrävningar som tolkades som uppkomna i samband med stenröjning av åkern eller sentida avfallshantering. "Kulturlagren" (105 och 150) på området bedömdes uteslutande vara matjord med inslag av upplöjda härdar och historiskt avfall. I djupschakten påträffades inga arkeologiska lämningar. Däremot gick det att se att den södra delen av åsryggen hade formats av transgressionslager.

De 33 härdar och den kokgrop som framkom under sökschaktning följde åsryggens höjd relativt väl. På schaktplanen framgår det dock att det fanns en viss koncentration av härdar i mitten av undersökningsområdet. Huruvida den ansamlingen är av särskilt arkeologiskt intresse eller ett resultat av slumpen får dock det fortsatta rapport- och analysarbetet utvisa. Härdarna bedöms åtminstone påvisa historisk eller förhistorisk rörelse längs moränryggen. För att utröna om detta hade lämnat spår och om det hade skett under en begränsad period genomfördes också riktad metalldetektering på höjden (stråk 10001). Metalldetekteringen genererade dock endast 21 järnföremål som antingen kunde knytas till åkerbruk eller gårdsnära aktiviteter under modern tid.

De 15 nedgrävningar tolkades som gropar med röjningssten eller avfall. I mitten av undersökningsområdet återfanns fyra större nedgrävningar (120, 121, 124 och 127). Två av dessa undersöktes (120 och 121) och det visade sig att de bestod av stenar (ca 0,1–0,2 m i diameter) som hade grävts ner kring två markfasta block. Endast två ensamliggande nedgrävningar tolkades som stolphål (113 och 131). Således indikerade inte nedgrävningarna förekomsten av någon boplats.

Djupschakt grävdes med jämna intervaller på de ytor där transgressionslager kunde misstänkas förekomma. Det var dock svårt att identifiera transgressioner i norr och där var det åtminstone tydligt att sådana inte täckte de högsta partierna, då morän framkom direkt under matjorden. På undersökningsområdets sydligaste del var dock moränen täckt av transgressionslager, varför ett antal djupschakt grävdes och dokumenterades där (555, 575, 601–610). Dessa påvisade dock inga arkeologiska lämningar.

Fredrik Lundström

Upplands Väsby 2020-11-03

